

Leto: II.

Maribor, nedelja 13. marca 1921

Številka: 59.

Zadeva g. Gjura Džamonje. Razkrinkana „Straža“.

Klerikalci v službi Nemcev. — „Straža“ in „Volksstimme“ posestrimi. — Dogodki v Rusiji.

Avstrija in antanta.

Maribor, 12. marca.

Avstrijsko vprašanje, to je nekaj problema, ki ga ne rešujejo samo Avstrijci, nego več ali manj tudi ves ostali politični svet, rešuje že od razsula stare avstrijske monarhije vse do danes, pa kljub temu ni rešeno in je še istotako in na isti točki, kakor je bilo spočetka. Avstrije ni vsvarila potreba avstrijskega nemškega ljudstva, ampak potreba antantnih držav, v prvi vrsti seveda Francije, to smo naglašali nešteto krat in to naglašamo tudi danes zopet znova, ker leži ravno v tem jedro avstrijskega vprašanja, a obenem tudi ključ do njegove rešitve. Kakor pa ni Avstrija nastala iz potrebe Avstrijcev, ampak antanta, tako se tudi avstrijsko vprašanje ne rešuje po želji Avstrijcev, ampak po želji zaveznikov. Antanta si je pridržala monopol pri reševanju tega vprašanja ter je Avstrijcem celo pod kaznijo represalij prepovedala reševati lastno vprašanje.

Kako rešuje antanta to monopolizirano vprašanje je splošno znano. Vse njeno delo obstoja v čisto navadnih obljubah, katerih pa nikoli ne izpolni. Vsled takega reševanja je Avstrija zašla v težko krizo, ki grozi od dne do dne s katastrofo. Ko je bila pred par meseci kriza že skoro na skrajni točki, so zavezniki zopet obnovili svoje lepe obljube ter poplačali trpeče avstrijsko ljudstvo s pariško konferenco, katera mu bo odvzela na mah vse križe in težave ter pretvorila Avstrijo v pravo Indijo-Koromandijo. Avstrija je čakala, pariška konferenca se je sestala — toda rešila ni nič, vse je ostalo pri starem. Za tem so zavezniki napovedali novo konferenco v Londonu ter slovesno obljubili Avstrijci, da se bo njeno vprašanje rešilo prav gotovo na tej konferenci.

Gospodarsko-socijalni program češke narodno-demokratske stranke.

(Priredil dr. Avg. Reisman.)

(Dalje.)

Srednji stan, poljedelstvo.

Poljedeljska produkcija je temelj narodne prehrane, zdrava dežela je vir prerojenja narodne krvi: kmečki stan je jedro srednjega stanu na deželi.

Najvažnejše vprašanje poljedeljske produkcije je zemlja in nje razdelitev. Zemlja je last naroda, njena uprava in posest naj bo taka, da bi bila najbolje izrabljena v interesu celote. Zasebna lastnina, kot najem narodne zemlje, so samo razne pravne oblike te uprave, ki jih je treba oceniti tudi brez enostranskega generaliziranja o tem, kakšne uspehe zagotovijo za gospodarsko produkcijo.

Zemlja ne sme biti vir dohodkov brez dela, ampak priložnost za delo in mora pripadati onim, ki jo obdelujejo. Razlastitev veleposestev, pravilnejša razdelitev zemlje in notranja kolonizacija, je naloga, katero zahteva ravno tako interes zvišanja poljedeljske produkcije.

Londona konferenca se je tudi res sestala, toda mesto avstrijsko, je vzela v pretres nemško vprašanje; na prvo je čisto pozabila. Sedaj, ko je pa z Nemčijo nenadoma prelomila ter odredila kazensko zasedbo Porenja, sedaj se je antanta nenadoma spomnila zopet Avstrije ter pozvala njene delegate v London, da razložijo težave in želje avstrijske republike.

Angleško časopisje naglašja ob tej priliki, da se to povabilo ni izvršilo na angleško inicijativno, italijansko molči, iz česar je jasno razvidno, da Italija nima nikakega posebnega interesa na tem, kako se to vprašanje reši. Več pa govori o pomoči Avstriji francosko časopisje, kar zopet izdaja, da je pravzaprav le Francija ona, ki ima interes na tem, da se avstrijsko vprašanje reši in sicer v njenem smislu.

Avstrijski delegati bodo torej zopet stali pred antantnimi diplomati ter jim tožili gorje svoje zemlje. Koliko bodo našli razumevanja ne moremo reči, skoro gotovo, oziroma popolnoma gotovo pa je, da tudi ta sestanek v Londonu še ne bo prinesel stvarne rešitve in definitivnih sklepov, oziroma ukrepov. Razpravljalo se bo zopet o finančni pomoči Avstriji, obljubljalo se bo na levo in desno, koncem vseh koncev pa bo ostalo tudi še za naprej vse pri starem. Koliko časa se bo to ponavljalo? Tega ni mogoče proročati, pač pa to, da bo Avstrija v najkrajšem času zopet zabredla na rob propasti. Bliža se pomlad in z njo pomanjkanje in beda. To se kaže tudi v zopetnem nenadnem padanju avstrijske valute ter v naraščanju cen, ki so zadnje dni poskočile kar za 100 odst.

Z naraščanjem draginje, s padanjem valute in z bližanjem krize pa raste v avstrijskem ljudstvu obenem tudi vedno večja želja po združitvi z Nemčijo. Ako

bo ostalo avstrijsko vprašanje tudi na londonski konferenci nerešeno, potem lahko pričakujemo vsak dan polom, oziroma likvidacijo avstrijske republike ter ono rešitev, ki je po zdravi pameti edino uspešna — združitev z Nemčijo.

Zadeva g. Džamonje.

Razkrinkana „Straža“. Klerikalci v službi Nemcev.

Nismo si mogli razložiti, zakaj se je nenadoma začela besno zaganjati v g. Džamonjo. — Sedaj smo po naključju potom nekega našega zaupnika razkrili celo umazano ozadje. Zadeva prekaša vse dosedanje umazane klerikalne škandale ter deskreditira ne-le „Stražo“, ampak tudi celo klerikalno stranko, ki je vsaj deloma še veljala za narodno. Nedavno se je tu osnovala družba, ki hoče osnovati veliko podjetje za pridelavanje poljskega in vrtnega semena, odgoj sadnih drevesc ter mladih trt. Ta družba, katere član je tudi g. Džamonja, je v to svrhu kupila za 800.000 K vrtnarsko podjetje znanega zagrizenega renegata in slovenožrca Richarda Ogrisegga. Ko so za to zaznali mariborski Nemci, so navalili na Ogrisegga ter zahtevali, da prodajo razveljavi, ker to važno podjetje ne sme priti v jugoslovenske roke. Kupna pogodba pa je že podpisana pri notarju in g. Džamonja je kot zastopnik družbe vložil tožbo proti Ogriseggu, da ga prisili k izvršitvi te pogodbe. Ogrisegg se je dal proglasiti za umobolnega in njegovi zastopniki hočejo sedaj na podlagi tega in z zatrdilom, da je vrtnarija vredna najmanj še enkrat toliko, pogodbo razveljaviti, češ, da jo je prodal v abnormalnem stanju. Zastopnika Nemca Ogrisegga in njegove žene pa sta — renegat dr. Kupnik ter dr. Juvan. Ta dva se sedaj trudita, kako bi rešila Nemcem njihovo posestno stanje in ker bi se

poskrbi za prisilno javno zavarovanje (proti toči itd.)

Zadružna in prisilna stanovska organizacija lahko dvigne posameznika gospodarsko in tehnično. Prisilna stanovska organizacija poljedelcev jih bo rešila: moledovanj direktne podpore od države ker bodo finančno na svojih nogah.

Srednji obrtni stan.

Ako tvori kmečki stan jedro srednjega stanu na deželi, je jedro srednjega stanu v mestih obrtništvo, srednji in mali podjetniki v trgovini, rokodelstvu, obrtnih in industriji. Obdržanje in okrepitve srednjega stanu je v interesu pravilnega razdeljevanja dohodkov in blagostanja in glavno tudi v interesu obdržanja družabnega reda, zgrajenega na temelju samoodgovornosti in svobodnega delovanja posameznika. Tisoči obrtnikov so stražniki svoje samostojnosti.

Industrijski malopodjetniki so v mnogih strokah v svoji eksistenci ogroženi po velepodjetniku, ki ima napram majhnemu podjetniku tehnično in trgovsko premoč, slonečo na poslovanju v velikem. Tudi malotrogovci bijejo težek boj za eksistenco.

to najlažje zgodilo z odstranitvijo g. Džamonje, sta pričela zastopnika v „Straži“ kampanjo proti g. Džamonji. „Straža“ sama piše, da je vrtnarija vredna „več milijonov“. Obenem so se zatekli ti gg. tudi v „Volksstimme“, ki je postala sedaj posestrima „Straže“ v službi nemških interesov. Hic Rhodus! Razkrinkali smo to ogabno klerikalno-nemško družbo in naše jugoslovensko ljudstvo se mora s studom obrniti od te korumpirane slovenske stranke, ki stoji v službi Nemcev.

Notranja in zunanja politika.

Pogajanja za vstop v vlado. Pretirane zahteve muslimanov so vzbudile med zemljoradniki veliko nezadovoljnost. Večina zemljoradnikov se je postavila odločno proti skupini Avramoviča, kateri očitajo, da je ona dala muslimanom vzpodbudo, ker je pretirala pogajanja in odklonila vstop v vlado ter zahteva, da se pogajanja takoj zopet obnove ter da zemljoradniki vstopijo v vlado.

* Radičevci. Pred par dnevi smo poročali, da so Radičevci izdelali poseben ustavni načrt, katerega so sklenili izročiti ustavnemu odseku. Ta ustavni načrt je sedaj prinesel v Beograd dr. Surmin ter ga izročil dr. Ninčiču.

* Dalmatinska razmejitev. Konference med našo in italijansko delegacijo radi razmejitve v Dalmaciji so završene s popolnim sporazumom. Italijanski delegati so odpotovali v Rim ter se vrnejo nazaj komaj po prvi evakuaciji.

* Habsburška propaganda. Znaná dunajska „Staatswehr“, ki je organ onih, ki hočejo obnoviti staro avstrijsko monarhijo je razposlala po celi Avstriji na tisoče letakov v katerih pozivlja prebivalstvo, naj dela za povratek cesarja Karla in Habsburžanov sploh. Zaupno

Ce ni mogoče v korist produktivnosti omejiti daljšega razvoja industrijske veleprodukcije, potem moramo v obrambo in okrepitev industrijskega obrtništva iskati takšna sredstva, ki bodo služila ravno tako koristim produktivnosti, kot socialnim koristim. Obrtništvo mora postati zmožno, konkurirati z velepodjetjem. Zato je treba okrepiti obrtništvo in sicer s primerno zakonodajo in podobno. Zadružna organizacija mora čeliti premoči kapitala pri kreditu, nakupu strojev, pri skladiščih itd. Rabimo pa tudi sredstva za boljše tehnično in trgovsko izšolanje obrtništva, javnih strokovnih šol, preizkušnih zavodov za preskušanje materiala, tečajev, razstav itd.

Država ne more z direktnimi subvencijami dopolnjevati dohodkov pasivnih podjetij, mora pa pomagati pri vzgoji, organizaciji in samopomoči obrtništva. Ona mora s svojo garancijo podpreti obrtni kredit, mora braniti pri razdeljevanju surovin malopodjetnika pred velekapitalom, ki hoče vse pogoltniti. Država in javne zveze lahko n. pr. s svojimi dobavami znatno podpirajo malo obrt.

(Konec prih.)

okrožnico je razposlala tudi vsemu orožništvu in v tej okrožnici napoveduje, da se vrne cesar Karl za Veliko noč nazaj na Dunaj.

* **Ruska protirevolucionarna vlada.** V Kronstadtu so protirevolucionarci formirali posebno vlado ter jo proglasili za vlado cele Rusije.

* **Diktatura v Rusiji.** Vsled resnega položaja, ki je nastal v Rusiji s protirevolucionarno pobuno, je postal Trockij diktator cele Rusije z neomejeno oblastjo.

* **Za guvernerja zasedenega nemškega Porenja** je imenovala antanta Francoza Tirarda.

* **Avstrijska delegacija za londonsko konferenco.** V četrtek je odpotovala z Dunaja avstrijska delegacija določena za londonsko konferenco. Delegacija sestoji iz zveznega kanclerja dr. Mayra, zveznega ministra dr. Grimmerja ter zveznega ministra Grünbergerja.

* **Mednarodni sodni dvor zveze narodov.** Tajnik zveze narodov je pozval na predlog sveta zveze narodov vse člane te zveze, naj uvedejo ukrepe o podpisu in ratifikaciji protektorata, po katerem bi se ustanovil mednarodni sodni dvor.

* **Boljševizem na Spanskem.** Na Spanskem so po atentatu na ministrskega predsednika Datoja prišli na sled veliki boljševiški zaroti, ki je bila razširjena po vsej državi. Aretiranih je bilo na stotine članov delavskega sindikata ki so osumljeni sodelovanja.

Zanimivosti.

Babjeverstvo pri porokah. Vsak narod, tudi najkulturnejši, ima v večjem ali manjšem obsegu vkoreninjeno to bolezen. Posebno se je ohranilo babjeverstvo pri podeželskih prebivalcih, kjer je ljudstvo bolj konservativno. Izhaja še iz pradedne dobe, ko je še živel vera v čarovnice, škrate, vile itd. Babice je pripovedovala v zimskih večerih pri plapolajočem ognju rdečeličnatim malčkom o teh nadzemskih bitjih, jih delila v dobre in zlobne duhove ter povlajala njihova dobrotvorna ali hudobna dejanja. Tako je šlo od rodu do rodu. Posebno pri porokah so igrali zli duhovi veliko vlogo, ker so hoteli preprečiti združitev dveh ljubečih se bitij. O tovrstnem babjeverstvu pri našem narodu je kolikor-toliko znano že iz poljudnih spisov, zato navajamo vraže pri porokah o drugih narodih, o Germanih. Nekatere vaše kronike v Franknu priporočajo novoporočencema, da se morata poslaviti, ko ju zveže duhovnik, zelo tesno skupaj, da ne morejo potrositi zlobni duhovi med njiju nesloge. Mlada nevesta naj drži v cerkvi pod pazduho tolar, a ko ga izpusti, ga mora spustiti na tlak, vendar pa tako, da to nihče ne opazi; to varuje proti začaranju. V Lauenburgu živi vraža, da si mora nevesta obvezati pred poroko desno nogo s predivom, ker ga bo imela potem pri hiši v izobilju. V Merseburgu in Göttingu morata poklekni pred oltar oba poročenca hkratu, zakaj oni, ki poklekne prvi, umrje najprej. Hode imeti žena moža pod nadoblastjo, tedaj mora stopiti pri poroki z levo nogo na možovo desno, kar za jamčeno „drži“. Kdor stopi pri vrnitvi od poroke naprejša na hišni prag, ta je vladar hiše celo življenje. V Lauenburgu se ne poroči nikoli več kot eden par naenkrat, ker bi bili drugače prikrajšani pri blagoslovu, katerega smatrajo tukaj kot materijalen tok, oddan od duhovnika na prejemalca kakor prikrstu in se torej razdeli na navzoče. V Monakovem obstoja vraža, da bode ona družica, ki se dotakne nevestinega krila, tud kmalu nevesta. V Altenburgu ne gre noben par iz cerkve po isti poti domov, katero je uporabil preje, zakaj ta zakon bi bil prav gotovo nesrečen. V Marktu ne sme ženin streči na dan poroke svoj nevesti, ker bi moral to delati vedno. V Gornji Lužici in v Šleziji mora prinesiti nevesta v hišo kruh in druga živila ako hoče, da ji tega ne bo primanjkovalo. V Altenburgu se je ohranilo ustno izročilo, da se člani ene hiše ne smejo po-

ročiti v istem letu, ker bi bile vse poroke nesrečne. Ravno taki zakoni bi bili, ako bi plesala zaročena pred poroko.

IX. simfon. koncert

18. marca 1921.

Dnevna kronika.

— **Nekavallirsko.** Kakor smo izvedeli, je poverjenstvo za soč. skrbstvo v Ljubljani brzojavno nakazalo bivšo odv. pisarno dr. Mravlagga beguncu g. dr. Kimovcu, tukajšnja oblast pa se baje upira izvršitvi to nakazilo. Mislimo, da je tako postopanje napram primorskemu bratu nekavallirsko. . .

— **Kaj se vse ne izve.** Neki listič, iz katerega brijе „frische deutschösterreichische Luft“ v zabavo enako mislečih kapitalistov, je po enem letu vestnega raziskovanja izsledil romantično opisano velikansko senzacijo. Namreč, da „neki list“ zato napada nemško-avstrijsko korupcijo v delavnici, ker je ista odklonila prošnjo za sprejem „malemu dekletu“, ki stoji blizu enemu „globokemu gospodu“, ki veliko piše. Slučajno smo v prijetnem položaju to senzacijo izpopolniti. Predvsem: iznajditelj te senzacije tisto „malo ljubko dekle“ očitno zamenja. Bilo je te dni imenoma „omenjeno tudi v „Taboru“, s katerim nositeljica imena ni ne v daljnem še manj v bližnjem srčnem sorodstvu. Pač pa jo je morda ravno oni „globoki“ gospod priporočil znanemu pravemu zastopniku komunistov, naj se on zavzame za revo ter od delavnice zahtevj odškodnino za „ljubeznjivosti“, katere je dekletu izkazal bivši veliki gospod, ki se je te dni iz Dunaja v pokritem vozu preselil v palačo vis-à-vis „Volksstimm“. Zastopnik revežev in komunistov je svojo nalogo izvršil tako, da bi dekle pogojno moralo onemu velikemu gospodu še vrniti, kar ji je izplačal na račun sprejema v delavnico, namesto, da bi bila reva še kaj dobila, ker jo je veliki gospod vzel iz gotove službe z zagotovilom, da je sprejeta v delavnico. Po njenem zatrdilu se je veliki gospod za to socialno spravo napram zastopniku komunistov oškodoval z obljubljenimi 600 kg. železniskega premoga. Dalje: Veliki gospod je kot zastopnik delavnice dekleta sploh sam izvajal v to službo; ni jih vprašal po sposobnosti za delo, pač pa — za svojo lastno uporabo. . . Oziroma prijatelji „Volksstimm“ nas zagotavljajo, da delavnica sploh ne gleda na sposobnost ženskih uradnic in je vesela, ako po treh in več letih službovanja niti ne znajo enega slovenskega stavka prepisati, še manj pa izgovoriti; zadostuje, če z dobrim vspehom prestanejo sloveče „skušnje“ iz slovenščine. Glede ostalih sposobnosti so „Volksstimmovci“ sami nedavno izdali zelo delikatno spričevalo, napisano na vrata ozir. deske delavnice; pobližje informacije izve listič „mit frischer deutsch-österreich. Luft“ pri svojem nornografičnem poetu v — delavnici. Končno: Delavnica sama ne more sprejemati, ne odklanjati ne malih, ne velikih ljubkih deklet. Ker tudi oni, ki stoje višje od delavnice ne občutijo nobene želje na ljubo še tako zaljubljenim Slovenkam spremeniti nemško-avstrijsko posestno stanje svojega nežnega štaba v delavnici, je čisto irelevantno, če bi bil „neki list“ ali pa tudi še tako „globoki“ in nesrečno zaljubljeni gospod Sodom in Gomoro v delavnici božal ali bical. Ako bi delavstvo brez razlike strank iz delavnice ne prihajalo s svojimi obsežnimi tožbami v „Tabor“, bi „Tabor“ niti ne vedel, kje je delavnica, ker nima tam slučajno ničesar opraviti. Če ta izpopolnitev ne zadostuje, imamo še bolj jasno v rezervi.

— **Policijska in železniški tarifi.** Policijska južne železnice nam sporoča z ozirom na našo včerajšnjo notico pod tem naslovom sledeče: Dotični g. sploh ne bi bil smel priti v Maribor, ker je osumljen, da je bolan na pegavcu; drugič je šel ven skozi restavracijo mesto pri izhodu, kar je tudi kaznjivo; tretjič pa ni bil opravičen peljati se z drugim gospodom, ki je imel listek za

II. razred v III. razredu, ker listek ni bil razdeljen. Slednjič pa tudi ni res, da moral plačati 2850 dinarjev nego le 8.5 D za vozni listek ter 10 D za kazen, kar je železnica opravičena zahtevati.

— **Vzglede po drugih mestih.** V Mariboru izpleda vse tako, da gospoda no odgovornih mestih ne čita vnanjih listov in nič ne ve, kako se njihovi kolegi po drugih mestih trudijo izboljšati socialne in življenske razmere. V Zagrebu vabijo k rešitvi stanovanjske mizerije tudi zastopnike listov, da jih informirajo o pravem stanju ter jim priporočajo sodelovanju pri reformi tega najvažnejšega vprašanja. Pri nas se daje nemškimi oddajalcem sob nasvete, kako bi se iznebili — zastopnikov tega stanu. V Ljubljani se trudijo izboljšati že itak vzorno tržno kontrolo, prevračajo kar cele vozičke s Savo krščenega mleka, pri nas še sami ne vemo ali imamo sploh kaj takega, kar bi bilo podobno tržnemu nadzorstvu ali nimamo sploh še nič. — Po vseh mostih se vršijo obsežne policijske racije na pogon elementov, ki ne spadajo v mesto, pri nas bo teh elementov kmalu več kakor nas domačinov. Ste že pozabili gospodje na: exempla trahunt?

— **Promocija.** Včeraj v soboto je promoviral na ljubljanski univerzi za doktorja prava Ciril Krašovec, odvetniški kandidat v Mariboru.

— **Vremenski preobrat** je pričakovati še danes in sicer: nestanovitno, vetrovno, mestoma viharno vreme pod vplivom novih snežnih viharjev in prirodnih izgrediv.

— **Tiskovna pravda Žebot-Kocmut** je preložena, več poročamo v prihodnji številki.

— **Za „Deutsche Schulvereinszunder“** se Jugoslovenom Maribora najopreje priporočila narodna trgovina Jerman in drug. Ruška cesta.

— **Redni sestanek dobrovoljcev** je v ponedeljek 14. marca ob 20. uri v Narodnem domu. Udeležiti se ga tudi zastopnik centralnega odbora iz Ljubljane.

— **Občni zbor „Jugoslovenske Matic“** bo v petek, dne 18. marca v Ljubljani.

— **Zbornični dan.** V sredo dne 16. marca se vrši trgovski in obrtni zbornični dan v Mariboru, Jurčičeva ulica 8, 2. nadstr. Uradne ure od 9. do 12. Ravno tako se pismeno vloge sprejmejo in takoj rešijo. V tem slučaju se mora priložiti znamke za odgovor.

— **Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot** kraljevine SHS oblasti odbor Ljubljana za slovensko ozemlje, pozivlja vse vojne invalide, vdove in sirote v nedeljo dne 13. marca ob 9. uri dopoldne na občni zbor, ki se vrši v restavraciji „Maribor“, Grajski trg 1, v Mariboru.

— **Darovi Jugoslovenski Matici.** Poštni uslužbenci z glavne pošte 1424 K kot zbirko povodom aneksije naših krajev od strani Italije. Gospa general Majstrova 520 K od dr. Beneševih nagegov. Rosenberg 400 K, Wögerer 100 K, deška meščanska šola 136 K.

— **Divjanje fašistov v Pulju.** Pred nekoliko dnevi so vdrl fašisti v prostore Istrske posojilnice v Pulju, ki je po velikih težavah pričela zopet s poslovanjem. Kakor drugod, tako so tudi tukaj proslavili sebe fašisti kot prvovrstni divjaki in razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Tako so uničili tudi vse duplikatne knjige, tako da je daljnje poslovanje, posojilnice skoraj popolnoma nemogoče, lansko leto so namreč ob priliki požiga Narodnega doma izgorele tudi vse knjige posojilnice. Z velikim trdom se je posrečilo posojilnici, da je sestavila duplikatne knjige in obnovila svoje plodonosno delovanje, kar je sedaj zločinska roka fašistov preprečila. — Istočasno so razrušili fašisti tudi urad gospoda Starega, ki je v sporazumu z ravnateljstvom arzenala pripravljaval povratek onih delavcev naše narodnosti, ki optirajo za Jugoslavijo. Čast fašistovskemu barbarstvu!

— **Plače ekonomov.** Z odobrenjem ministrskega sveta je ministristvo za poljedelstvo izdalo naredbo o kvalifikaciji in plačah okrožnih in občinskih ekonomov, čijih plače pridejo v državni proračun.

— **Nautemeljeno razburjanje.** V podvinskem okrožju se je razširilo mnenje, da krožijo ponarejene novčanice državne emisije po sto dinarjev. Zato jih prebivalstvo noče sprejemati. Ta govornice so nastale vsled tega, ker so ljudje opazili razliko v barvi, s katero je na teh novčanicah označena kronska vrednost. Ukrenilo se je potrebno, da se prebivalstvo pouči, da se je označba kronske vrednosti tiskala v raznih mestih in da je zato mala razlika v barvi mogoča.

— **Nakup lekarniškega in sanitetnega materijala.** Te dni odpotuje posebna komisija strokovnjakov v inozemstvo, da na račun ministrstva za narodno zdravje izvrši nakup lekarniškega in sanitetnega materijala za več milijonov dinarjev.

— **Socijalne odredbe.** V pravosodnem ministristvu se izdeluje naredba o polaganju izpitov katastralnih uradnikov v Bački, Baranji in Banatu. Posebna komisija ministrstva za soc. politiko po izdeluje neredbo, ki se tiče delavsk. sindikatov.

— **Za one, ki potujejo na Poljsko.** Tukajšnje poljsko poslaništvo je sporočilo, da je sprejelo od svojega ministristva za zunanje posle naredbo, da mora vsak državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki potuje na Poljsko, pred odhodom preskrbeti vizum pri poljskem poslaništvu v Beogradu ali pa pri poljskem generalnem konzulatu v Zagrebu. V nasorotnem primeru mu ne bo dovoljen vstop v poljsko republiko.

— **Veliki semenj 1921.** Od 6. do 21. avgusta letos se vrši v Ljubljani veliki semenj pri kojem naj bi naša domača podjetja izstavila svoje industrijske izdelke, ter tako seznanila našo občinstvo, posebno pa trgovce in obrtnike z izdelki, koje so do sedaj kupili v inozemstvu, ker jim domača podjetja niso bila znana. Dotične industrije in obrti iz Maribora in okolice, ki nameravajo toraj svoje izdelke postaviti na ta sejem naj to blagovolijo obaviati kolikor mogoče skoraj na trgovski gremij v Mariboru oziroma na odbornika glavnega odbora ljubljanskega velikega sejma gospodu Vilko Weixlu v Mariboru. Ob enem je treba tudi poročati, koliko kvadratnih metrov, prostora rabi in kakšne izdelke.

— **Požar v avstrijski tovarni.** Iz Dunaja javljajo: Dne 9. t. m. ponoči je zbruhnil v jeklarni Ternitz požar, ki je uničil vse stroje. Škodo se ceni na 30 milijonov kron. Kot vzrok požara se navaja kratek stik.

— **Kako se z I profilitira tisoč kron.** To uganko je rešil preprosti kmetski sin Josip Kučar iz Tinj na čisto prosti na in: Šel je na semenj v Slovensko Bistrico in se podal v trgovino Pintar. Tam si je nakupil blaga za obleko, prodajalec mu je dal listek z vsoto 1100 K. Kučar, takrat še brijten fant, si je mislil, čemu neki treba kar dveh enakih števil 1, saj zadostuje samo ena 1. Kakor si je mislil tako je tudi storil. Oddal je pri blagajni listek s 100 K in plačal sto kron. Mislil si je, da je s svojo preprosto modrostjo napravil dobro kupčijo, ki mu je prihranila ravno 1000 K. Odšel je h krojaču, da mu napravi obleko. Zvečer pa so Pintarjevi pri kontrolni listkov prišli na sled, da se original, ki ga je imel prodajalec, ne vjema z odtrganim listkom in sicer da manjka na odtrganem ravno 1. Ugotovili so, da jih je nekdo potegnil ravno za 1000 K. Vsled poizvedb so dognali krojača, ki je dobil od Kučarja blago iz Pintarjeve trgovine, fant je nekaj časa tajil, ko pa je uvidel, da ga je njegova modrost ogoljufala, je skesan priznal in doplačal tisoč kron. Medtem si je nakopal še eno breme na glavo — oženil se je namreč. Uvažujoč to težko breme so mu usmiljeni sodniki za odškodnino šteli 1 naložili tudi samo eno številko, obsegajočo en mesec poroke v Mariboru ali Slov. Bistrici kjer jo bo lažje prestal.

— **Belci cigani sv. Valentina.** Dorzaj smo mislili, da imamo samo eno rjave cigane, te dni pa smo zvedeli, da imamo pri naših sosedih Medžimurcih tudi bele cigane, ki imajo za svojega patrona sv. Valentina. To pa je prišlo tako-le na dan: 14. februarja so imeli v Središču semenj. Prišlo je tja tudi iz obmejnih krajev vse polno ljudi. V gostilni Bauman je opozoril črni cigan Filip Bogdan iz Trnovca navzoče goste, da je prišlo mnogo belih ciginov in

Strahovec in Sotonec in da so to tu-
jemu blagu tembolj nevarni ker so —
beli cigani. Da črni brat belih ciganov ni
pretraval, se je kmalo pokazalo. Pri Na-
tani Fridriku, pri Robiču in Jurševiču
je v prenapolnjenih trgovinah zmanjkalo
več blaga, okoli katerega so se gnetli
tudi taki beli cigani Anton Treska, Justa
Vidič in Bara Panč. Trojici okrađenih
trgovcev se je posrečilo vloviti trojico
belokožnih uzmovčev. Ko so jih prijeli
so bili seveda vsi nedolžni. Anton Treska
je še zdaj pred našim sodiščem zatrjeval,
da ga je samo sv. Valentin zvalil v
Sredšče, ker je zvedel, da je ta svetnik
tudi „liečnik“ za holne noge. (O tem je
Treska uverjen, ker je dobro bežal ko
so ga lovili). Justa Vidič je šele 17 let
stara pa je že omožena — „ni nič za
pomagati“ je dejal gospod predsednik.
In ker res ni bilo nič za pomagati, se
bodo beli cigani v čast sv. Valentinu
pokorili in sicer: Treska in Vidič 3 me-
sece, Bara Panč pa 2 mesca, od tega
čas, ko so že oreizkušeno pokoro prestali.

Kultura in umetnost.

— Kasija. Drama v treh dejanjih.
avtor St. Majcen, režiral g. Skrbinskih.
K četrtkovni premijeri. — Dočim je ro-
dila vojna doba pri drugih narodih cel-
roz posobne „vojne“ literature, smo bili
mi Slovenci pred njo obvarovani. Zato
pa se naša „vojna“ literatura tudi čes-
tino razlikuje od navadne vojne šunt-
literature, onih par stvari, ki nam jih je
vojna prinesla, sega daleč nad poniža-
joči pomen „vojne“. V mislih imam tu
Čankarjeve „Podobe iz sanj“, Albrecht-
ovo „Mysterio doloroso“ in „Pesmi življe-
nja“ ter Majcenovo „Kasijo“. Da, tudi
„Kasija“, kljub vsem, morda tudi malo
različnim mnenjem „Kasija“ je v naš-
dramski literaturi korak naprej, čeprav
komaj prvi, še plah in negotov. Pisatelj,
ki je sam živel ono življenje, ki ga je
tu opisal in ki ga je v dno čuteče duše
zasovražil, je mojster v ustvarjanju ra-
zličnih tipov, značajev in ta stran se
mu je popolnoma posrečila. Tudi milie
in osnovno mišljenje — gnilebo, one med-
vojne takozvane častne družbe „zrele
za žetev“ je zadel, je izvedla in nekateri
detali niso tako dobri ter dela cela
drama v slošnem bolj utis prohega
osrnutja. Morda pa bi tudi tega ne bilo,
da bi imela drama boljši začetek in kon-
ec, osobito konec, tak kakšen je sedaj.
je celemu delu le na kvar ter ga bo
moral avtor na vsak način spremeniti.
Ravno radi tega dojma z lopalicco na-
metanih slik, pa stavi „Kasija“ tem več
zahtev režiserju in igralcem. Da, skoro
lahko trdim, da je ves njen uspeh od-
visen ravno od režije in zvedbe. To pa
se je pri nas zalibog premalo upošteva-
lo, in radi tega „Kasija“ na našem odru
ni uspela tako, kakor bi lahko. Ako bi
se to zgodilo pri kakem tujem delu, ho-
di, toda, da se je domačemu sloven-
skemu delu posvetilo tako malo skrbi,
tega ni mogoče odpustiti. Najprej režija:
V izpremeh, v prvem dejanju, zakuli-
sno razgrajanje nikakor ni predstavljalo
oficirske zabave, bilo je podobno bolj
razgovorjanju solarijev ob šolski parzi, a
nastop častnikov in njihovih dam v prvi
izpremeh drugega dejanja, ki bi mor-
al predstavljati ravno tisto karakteri-
stično, gnilo-oholo družbo je bil, naj se
mi oprost, bolj podoben ostariji ki dru-
žbi v predpustu. Ti častniki s kostumi iz
operet, niso bili častniki, ampak pajaci.
Potem zasedba: Važna uloga nadporoč-
nika Ivančiča bi zaslužila vendar drugo
moč, ne pa g. Mikuliča, ki mu ne odre-
kamo ne talenta, ne dobre volje, katere
je pokazal dovolj, ampak sile, ustvar-
jalne sile ni bilo v njem, ker je splo-
šno moglo biti. To se pravi ubijati igra/ea
in izro ter mučiti publiko. In potem
Adela. Res, da je uloga Adele precej
pasivna, zato pa tudi toliko težja ter za-
hteva rutinirano in poglobljeno igralko.
Tudi g. Gde. Voukova pa jo je le „igrala“.
Tudi za njo velja isto, kar za g. Mikuli-
čiča. Policijski agent Skulj, „pravi biser
policijski“ je bil v osebi g. Kosa čisto
navaden, opereten eksikator. Tudi dr. Le-
nina bi bil g. Grom podal laiko boljše,
je le plaval za suferko. Gospa Draguti-
llar (Persida) in g. Rasberger (Mü-
primi ter med gospo Setinsko (Kasijo),
gospo Bukšekovo (majorko) ter g. Skri-

binškom (polkovnikom Carnerijem), ki
so res ustvarjali ter nadoknadili vsaj
deloma ostalo ter rešili situacijo. Globo-
ko lirčno figuro Kasijino je ustvarila
gospa Setinska z ljubeznijo in razume-
vanjem in z vso potrebnimi tonloto. Tu
je našla plodno polje ter pokazala, da
je njeno mesto v ulogah, ki zahtevajo
intelekt, mehko dušo, hrepenenje in no-
tranjo tragiko. Konverzacija konvencijo-
nelne klenetulje majorka je bila z gos-
po Bukšekovo podana mojstersko, isto-
tako pa tudi nervozna odurnost okoste-
nelega militarista Carnerija gospoda
Skrbinska. Končno pa je treba omeniti
še onega, ki ne spada k nobeni teh
navedenih skupin, g. Kauklerja v ulogi
Tomela, v katerem je pokazal izredno
lep talent, kakršnega doslej še nismo
opazili na njem in ki obeta ob smotre-
nem delu v bodočnosti gotovo uspeh.
Poset je bil seveda pod vsako kritiko
slab, kar more v domačem dramatu
nač ubiti še ono idealno ljubezen do
dela, ki si jo je ohranil v vseh viharjih
našega malega življenja. — r.

— Veliki kabaretni večer se vrši
ponedeljek 14. marca t. l. v dvorani slov-
nar gledališča pod vodstvom režiserja g.
Povheta. Sodelujejo: g. Rado Zelenik
kot gost, g. Ožgovičeva in g. Povh.
Simenc, Pečnik, baletni mojster in Vogrič.
kapelnik. Spored je vsekakor dostojen in
velezabaven. Začetek točno ob 20 uri.
Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni
slov. nar. gledališča.

— Vse gg. umetnike opozarjamo,
da je razpisnatečaj za narodne kolke
in diplome „Jugoslovenske Matice“ do
15. marca.

— Jubilej gospe Berte Bukšekove.
Odlična umetnica našega Slov. narod.
gledališča mariborskega gospa Berta
Bukškova slavi v torek dne 22. marca
20 letnico svojega umetniškega delo-
vanja. Ob tej priliki se urizori pre-
krasna drama Iva Volnoviča: „Ekvinocij“
v kateri bo jubilarica kreirala glavno
žensko vlogo „Jele“. Opozarjamo še
danes naše občinstvo na ta izreden
dogodek.

— K IX. simfoničnemu koncertu,
ki se vrši v petek, dne 18. marca ob
20. uri v Götzovi slavnostni dvorani.
Devetih ston „Mariborska vojna muzika“
pred mariborsko občinstvo. Zavedajoč
se, da vrši važno kulturno delo v našem
mestu s tem, da seznanja z najboljšimi
moistri svetovne gla-bene literature, bo
tudi pri tem koncertu nudila umetniški
užitek prve vrste. V naše veliko ves-
selje je obljubil svoje sodelovanje eden
izmed najboljših jugoslovanskih opernih
nevev, basist gospod Josip Križaj iz
Zagreba, ki bo pel po eno slovensko
(Lajovic), rusko (Caikovskij) in nemško
(Wagner) skladbo z dovršenostjo, ka-
kršne je publika pri njem vajena. Zelo
pomnoženi orkester na bo proizvajal
krasno Beethoveno III., takozvano „ve-
liko“ ouverturo k operi „Leonora“,
fubko Goldmarkovo „Seljaško svatbo“,
divnega Dvorakovega „Golobčka“ in —
na kar še prav posebej opozarjamo —
slavito R. Straußovo simfonično sliko
„Smrt in preobražanje“, o kateri bomo
v prihodnjih dneh še natančneje sprego-
vorili. Nadejamo se, da bo občinstvo znalo
upoštevati stremjenja in trud priredi-
teliev — že sama nabava notnega ma-
teriala za „Smrt in prerjenje“ je bila
izvanredno težavna — in bo napolnilo
koncertno dvorano do zadnjega kotička.
Predprodaja vstopnic in detajliranih pro-
gramov se prične s 15. t. m. v trgo-
vinah Zlata Brišnik, Slovenska ulica in
Jos. Höfer, Solska ulica.

— Parnov „Zlatorog“ v kr. ljub-
ljanski operi. Dne 17. t. m. bodo peli v
Ljubljani v opernem gledališču Parno-
vega „Zlatoroga“.

— Jadranka. Prejeli smo 3. šte-
tega glasila zavednega ženstva na našem
Primorju, ki vsebuje: Mara Tavčarjeva,
Crnomelj: Mariji v spomin. — M. Sp.:
Cuvajmo narodno nesem — Vutovčeva:
Napolitanec Boselli. — Mara Tavčarjeva,
Crnomelj: Snubač. — Gregorčičeva:
Mandije cvetejo. (Konec) — M. Stepan-
čičeva: O slovanskih naselbinah širom
Evrope. (Konec) Češki spisal K. E.
(Prevela Olga): Prababica. — Vzgojite-
ljica o dobri vzgoji. — Droblina. — Iz-
haja v Trstu 1. vsakega meseca. Posa-
mezna številka 80 centezimov, letno 10
lir. Naroča se v Trstu, Via Scoreola

492. — Narodna dolžnost našega ženstva
je, da si naroča in podpira to revijo.

Sokolstvo.

— O Prati in sestre! Naš starosta
dr. Oražen je umrl. Pogreb se vrši v
Ljubljani v nedeljo dne 13. t. m. ob
15. uri. Podpisano predsedstvo pošlje k
pogrebu svoje zastopnike. Pozivljamo
vse članstvo, katero se lahko pogreba
udeleži, da se pridruži župnemu od-
poslanstvu. Moški člani morajo priti v
kroju. Zbirališče glavni kolodvor, odhod
z jutranjim vlakom ob 5:30. Zdravo!
Predsedstvo Mariborske Sokolske župe.

Sport.

— Ustanovni občni zbor slovenskega
sportnega društva „Korotan“ se vrši
v ponedeljek 14. t. m. Vse športnike, ki
še niso včlanjeni v kakem drugem klubu,
se tem potom vabi, da se udeležijo si-
gurno ustanovnega sestanka, ki se vrši
14. t. m. ob 20. uri v kmečki sobi re-
stavracije v Narodnem domu.

— Slovenski sportni klub „Maribor“
priredi 3. aprila veliko športno zabavo.
Slovensko občinstvo opozarjamo že sedaj
na to prireditev, ki se hode odločevala
po posebno zabavnem in okusno sestav-
ljenem sporedu ter upamo, da ob tej
priliki z mnogobrojnim poselom moralo
in materijelno podpre jugoslovanski sport
v Mariboru.

— Seja kolesarjev in motociklistov
se vrši dne 15. marca t. l. v Narodnem
domu ob 20. uri. Pridite vsi! Tajnik.

Najnovejša poročila.

Vprašanje administrativne razdelitve.

TIP Beograd, 12. marca. Včeraj je
razpravljaval ustavni odbor o členu 62,
oblastveni razdelitvi države. Do zaključka
ni prišlo, ker so bila mnenja preveč ra-
zlična. Vprašanje se bo odstopilo pose-
bnemu pododseku, ki se sestane danes.

Radikalci in upravna razdelitev.

LDU Beograd, 11. marca. Radikalni
klub je na svoji današnji seji razpravljal
o samoupravnih oblastih. Klub
ostane pri svoji administrativni razde-
litvi po občinah, srezih in okrajih, ki
bodo večji ko dosedanje. Oblasti se
ustanavljajo samo na gospodarski pod-
lagi in bodo imele svoje skupščine in
več pravic kakor dosedanje upravne
enote.

Ministrski svet.

LDU Beograd, 11. marca. Včeraj
je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala
od 18.—21. ure. Minister za konstituanto
dr. Tričković je poročal o delovanju ustav-
nega odseka. Pri tej priliki se je ugotovi-
lo, da obstoja v vladi popolno soglasje
v vseh vprašanjih, ki jih ima rešiti ustavni
odsek. Razpravljalo se je tudi o tekočih
poslih.

Dogodki v Rusiji.

DKU Varšava, 11. marca. (Brez-
zično). V Rusiji je dosežla revolucio-
narna vohra svoj višek. Petrograd je v

plamenu. Železniška proga Harkow-Kiew
je ukinjena. Po Petrogradu vozijo oklopni
avtomobili in streljajo na pobunjeno
množico. Vstasi so pogladi brzojavno
centralo v zrak. V Moskvi je bilo vstre-
ljenih nekaj carističnih generalov.

DKU Moskva, 11. marca. (Brez-
zično). Včeraj je bil aretiran Veršinin,
član protirevolucionarnega komiteja.

DKU Pariz, 11. marca. (Brezzično).
Trockij se nahaja po zadnjih vesteh v
Krasnaji Gorki. Njegov stab ostane še
v trdnjavi Petropavlovsk, kjer pričaka
na prihod 7. rdeče armade pod vodstvom
slavnega Tuhačevskega, „rdečega Napo-
leona“.

DKU Moskva, 11. marca. (Brez-
zično). Mornari dveh vstaskih trdnjav v
Kronstadtu, ki so hoteli preiti k sovjetski
vojski, so bili zadržani od oficirj v. Vkljub
najstrožjim ukrepom se dezertacije v
Kronstadtu množe.

Sporazum z Italijo radi prometa.

LDU Beograd, 11. marca. Med našo
in italijansko železniško delegacijo se
je dosegel sporazum glede prometa na
postojniški progi. Odslej bodo vsi vlaki
vozili redno.

Pred podpisom turškega miru.

DKU Pariz, 11. marca. „Excelsior“
poroča, da se je sklenila med Briandom
in turško delegacijo v Angori premirje.
Sodi se, da bo kmalu podpisan mir. Po
„Agence Havas“ se je določilo takojšnjo
izpraznitev Cilicije, izmeno ujetnikov, ta-
kojšnjo ustavitev sovražnosti, osebno in
lastninsko jamstvo ter varstvo minoritet.

Čehoslovaška ne mobilizira.

LDU Beograd. Tukajšnji čehoslo-
vaški poslanik dementira vesti beograjs-
kih listov o mobilizaciji v čehoslovaški
republiki.

Poslanci po poklicu.

LDU Beograd, 11. marca. Ko so
se pregledali vsi dokumenti poslancev,
se je dognalo, da je izmed 4.9 poslan-
cev 152 državnih uradnikov, 104 kmetje
in posestniki, 52 odvetnikov, 13 zdrav-
nikov, 20 duhovnikov, 17 novinarjev,
16 zasebnih uradnikov, 15 trgovcev,
8 obrtnikov, 9 delavcev, 4 dijaki, 3 ren-
tirji in 6 pisateljev.

Dr. Vesnić podal ostavko.

LDU Beograd, 11. marca. Bivši
predsednik ministrskega sveta dr. Vesnić
je 5. februarja t. l. poslal predsedniku
konstituante iz Mentone pismo, v ka-
terem izjavlja, da podaja ostavko kot
narodni poslanec za tuzlanski okraj.
Predsednik konstituante je takoj brzo-
javil tuzlanskemu proti Mitiju Popoviću,
naj pride v ustavotvorno skupščino, da
položi prisego in prevzeme namesto dr.
Vesnića dolžnosti narodnega poslanca.

Listnica uredništva.

Od mežnarja, organista do učitelja: Ker
bozadevni številki „Učiteljskega tovarisa“ nimamo,
prosimo pošljite kratek izvešček.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znanem
tužno vest, da je naš preljubi nepozabljivi soprog, oziroma oče in
last, gospod

ANTON KALISTER

zasebnik,

po dolgi in mučni bolezni, previden z sv. zakramenti v 66 letu
svoje starosti, dne 11. marca 1921 ob 20. uri zvečer, mirno v Go-
spodu zaspal.

Telesni ostanki predragega pokojnika se prepeljejo v
Trst, kjer bodo položeni v rodbinsko grobnico.

Maribor, dne 11. marca 1921.

Sidonija Kalister roj. dr. Tischler,
soproga.

Vera Dekleva roj. Kalister,
hčerk.

Stanko Dekleva,
zai.

Brez posebnega obvestila.

Mala oznanila

Dva dobra urarska pomočnika z dobro plačo se takoj sprejmeta. Ponudbe na naslov Rudolf Bizjak, urar in draguljar, Maribor, Krekova ulica 8. 339 3-1

Učenec za urarsko stroko se takoj sprejme. Ponudbe na naslov Rudolf Bizjak, urar in draguljar, Maribor, Krekova ulica 8. 340 3-1

Jako dobra hrana se priporoča na Glavnem trgu 21. Obed stane K 20, večerja K 10. 318 2-2

Obteka, skoraj nova, temnosiva, iz čiste volne, se prodaja za 1600 K. Vprašati Meljska cesta 40, desno. 319 2-2

Več salonskih sukenj in **dežni plašč** se po zelo nizki ceni prodaja. Krojač Fabijancič, Jurčičeva ul. 5. 331

Mala hiša z lepim vrtom na prodaj. Vprašati v upravnistvu. 332

Gostilničarji pozor! Radi odhoda prodajam cel inventar za gostilno. Restavracija »Oficirski dom«. 333

Čevlji lastnih izdelkov, vse številke, iz boks-usnja, visoke ženske K 450, moški K 480. Čevljar Franc Neubauer, Gosposka ulica 33, Maribor. 336

Proda se šivalni stroj. Proje. Frankopanova ulica 1, vrata 5. 337

Izvir. Singer šivalni stroji pripravljeni za vse svrhe, so se v ceni znižali, na kar se posebno gg. čevljarji, krojači, šivilje itd. opozarjajo. Stroji se oddajo tudi proti odplačilu. Maribor, Dravska ulica 10. 326 3-2

Na progi Zagreb-Maribor izgubili sta se 2 železničar. legitimaciji, glaseči se na ime Franc Skarza in Marija Skarza. Pošten najditelj naj blagovoli iste oddati v Danjkovi ulici št. 10. 338

Mehlovana soba za dva solidna gospoda se išče. Ponudbe na upravo. 339

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se prodaja. Dravska ulica 11, gostilna. 340

Hiša s 6 stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, drvarnice, 10 minut od mesta, pripravna za vsako obrt, se prodaja. Naslov v upravnistvu »Tabora«. 341

Billiard prodaja Slovenska čitalnica v Mariboru, Narodni dom. 342

Velik štedilnik za vzidati se prodaja. Vprašati v upravi lista. 343

Najboljše sladko
dalmatinsko
Lisa-vino
(kakor Adriaperle)
marinir. slaniki
zviti slaniki
(Rollmops) 343
slaniki

vsako količino za dobiti po najnižjih cenah v delikat. trgovini

Felix Pučko, Maribor
Aleksandrova cesta 21.
(blizu hotela »Meran«).

Razpošilja na vse strani!

Franc Zwerlin
Maribor
Aleksandrova cesta 28
se priporoča
cenj. damam za izdelavo angleških toalet. 334 3-1

Zastopstvo

se odda agilnemu in upeljavnemu zastopniku, kateri ima še kako drugo zastopstvo, za Štajersko in Prekmurje. Ponudbe z referencami poslati na F. Šibenik, »ADRIA«-izdelki, Ljubljana. 335 2-1

Kleparji!

Vse kleparske stroje in orodja ima stalno v skladišču zastopstva tvrdke ERDMANN & KIRCHEIS, AUE

Ing. Karl Okretić i drug
Zagreb, Hatzova ul. 25.

Strugalnice, vrtnice, brusilnice, žage, oblikovalnice itd.

324 4-2

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 268 2-2

Vjekoslav Gjurić
primorski begunec.
Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Jos. Martinc

Maribor 625
Galanterijska veletrgovina

Alojzij Peklar 341

zidarski mojster, Krčevina 152, prevzame vsa stavbna dela po najnižjih cenah in prevažanje

Motor na plin

dobro ohranjen, prodaja po zelo ugodni ceni

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.

ČEVLJI

najboljše kakovosti, najelegantnejše oblike po najnižjih cenah se dobijo v trgovini s čevlji

Anica Traun, Maribor

291 5-2 Grajski trg št. 1.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od preste do najfin. Izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Siomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priporoča svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

Vabilo na subskripcijo

delnic „Splošne stavbene družbe d. d., Maribor“.

Z ustanovitvijo naše narodne države je bila naša industrija in obrt odcepljena od velike gospodarske enote in stavljena pred nalogo nove gospodarske orijentacije, da po možnosti osamosvoji našo državo od industrijalnih sosednih držav.

Pri mnogih industrijah se je pokazala potreba znatnih obratnih sprememb in od racionalne izvršitve teh je odvisna delavna sposobnost dotičnega podjetja.

Zelo občutno se je pogrešala velika, vsem zahtevam moderne tehnike odgovarjajoča stavbena industrija in z interesiranimi krogi našega narodnega gospodarstva so se vsled tega odločili z udeležbo domačega kapitala ustanoviti veliko stavbeno podjetje pod tvrdko

Splošna stavbena družba d. d. Maribor.

Za vodstvo tega podjetja so se že pridobili prvovrstni tehnični strokovnjaki, ki so zgradili največje tehnične stavbe v Evropi, med drugimi elektrarno v Fali.

Novoustanovljeno stavbeno podjetje razpolaga z delavnicami za zgradbe mostov in železnih konstrukcij, dalje s celo opremo za vodne zgradbe in dobi obratno silo iz Fale.

Ustanovna delniška glavica znaša

K 20,000.000.—

razdeljenih v 50.000 delnic po K 400.— glasečih se na prino-

sitelja, od katerih so prevzele podpisane banke in ustanovitelji 42.500 komadov. Ostalih

7500 delnic

se stavlja na javno subskripcijo po naslednjih pogojih:

1. Delnice se nudijo interesentom po K 520.— **tel quel** s kuponom za leto 1921 in se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.

2. Delnice se bodo izdajale v izvodih po 1, 5 in 25 delnic. Začasno se bodo izdajala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se v približno 6 mesecih zamenjajo za delnice.

3. Rok za subskripcijo delnic se prične dne **1. marca** in traja do **všetega 20. marca 1921.**

4. Kot podpisovalnice fungirajo:

Jadranska banka v Ljubljani, Mariboru, Celju, Zagrebu, Beogradu, Splitu in Sarajevu;

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuj in Splitu;

Zadružna gospodarska banka v Ljubljani;

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, Varaždinu, Karlovcu, Osijeku in Beogradu;

Zemaljska banka v Beogradu.

5. Upravni svet družbe si pridržuje pravico repartitije delnic v roku do dne 10. aprila 1921. Po tem roku se lahko dvigne vplačana protivednost za nedodeljene delnice.

Ljubljana, dne 21. februarja 1921.

Jadranska banka Ljubljanska kreditna banka

Zadružna gospodarska banka Prva hrvatska štedionica

Zemaljska banka, Beograd.